

ශ්‍රී ලංකා විභාග දෙපාර්තමේන්තුව

අධ්‍යයන පොදු සහතික පත්‍ර(උසස් පෙළ),2006 අප්‍රේල්

සංයුක්ත ගණිතය I

පැය තුනයි.

01)(a).  $px^2 + qx + r = 0$  වර්ගජ සමීකරණයට සම්පාත මූල තිබීම සඳහා අවශ්‍යතාව සොයන්න. මෙහි  $p, q$  හා  $r$  තාත්වික සංඛ්‍යා වේ.

$a, b$  හා  $c$  තාත්වික සංඛ්‍යා ද,  $a(b - c)x^2 + b(c - a)x + c(a - b) = 0$  යන වර්ගජ සමීකරණයට සම්පාත මූල තිබෙයි නම් ද එවිට  $\frac{1}{a} + \frac{1}{c} = \frac{2}{b}$  බව පෙන්වන්න.

(b).  $a^3(b - c) + b^3(c - a) + c^3(a - b)$  ප්‍රකාශනයෙහි සාධක සොයන්න.

02). වෙනස් උස ප්‍රමාණ ඇති ළමයින් 12 ක් කණ්ඩායම් දෙකකට බෙදීමට අවශ්‍යව ඇත.

- එක් කණ්ඩායමක් ළමයින් 7 කින් ද, අනෙක් කණ්ඩායම ළමයින් 5කින් ද සමන්විත වේ නම්,
  - එක් එක් කණ්ඩායම ළමයින් 6කින් සමන්විත වේ නම්,
  - එක් එක් කණ්ඩායම ළමයින් 6කින් සමන්විත වී උසම හා මිටිම ළමයින් දෙදෙනා එකම කණ්ඩායමකට අයත්විය යුතු නම්,
- ඉහත බෙදීම කළ හැකි ආකාර ගණන සොයන්න.

(b). ධන නිඛිලමය දර්ශකයක් සඳහා ද්විපද ප්‍රමේය ප්‍රකාශ කරන්න.

$3(x + y)^n$  ප්‍රකාශනයෙහි  $x$  හා  $y$  සඳහා සුදුසු අගයන් තෝරා ගනිමින්  $3^{2n+1}$  යන්න  $7k + 3(2^n)$  ආකාරයෙන් ප්‍රකාශ කළ හැකි බව පෙන්වන්න. මෙහි  $k$  හා  $n$  ධන නිඛිල වේ.

ඒ නයින්, ධන නිඛිලමය  $n$  සඳහා  $3^{2n+1} + 2^{n+2}$  යන්න 7 න් බෙදෙන බව පෙන්වන්න.

03)(a).  $P$  යනු නිඛිලයක් යැයි ගනිමු. ගණිත අභ්‍යුහනය පිළිබඳ මූලධර්මය භාවිතයෙන්, සියලු ධන නිඛිලමය  $n$  සඳහා  $p^{n+1} + (P + 1)^{2n-1}$  යන්න  $p^2 + p + 1$  යන්නෙන් බෙදෙන බව පෙන්වන්න.

(b).  $\frac{1}{1+1^2+1^4} + \frac{2}{1+2^2+2^4} + \frac{3}{1+3^2+3^4} + \dots$  ශ්‍රේණියේ  $r$  වන පදය  $U_r$  ලියා දක්වන්න.

- I.  $U_r = \frac{1}{2} \left\{ f(r) - \frac{1}{1+r+r^2} \right\}$  බව පෙන්වන්න. මෙහි  $f(r)$  යනු  $r$  හි නිර්ණය කළ යුතු ශ්‍රිතයක් වෙයි.
- II.  $f(r+1)$  සොයා  $U_r = \frac{1}{2} \{ f(r) - f(r+1) \}$  බව පෙන්වන්න.
- III. දෙන ලද ශ්‍රේණියක පද  $n$  දක්වා ඵෙකුය  $\frac{n(n+1)}{2(1+n+n^2)}$  බව සාධනය කරන්න.

04(a).  $\frac{\cos\alpha + i \sin\alpha}{\cos\beta + i \sin\beta} = \cos(\alpha - \beta) + i \sin(\alpha - \beta)$  බව පෙන්වන්න.

$Z_1 = -1 + i$  සහ  $Z_2 = 1 + i\sqrt{3}$  යැයි ගනිමු.  $\frac{Z_1}{Z_2}$  හි තාත්වික කොටස සහ අතාත්වික කොටස සොයන්න.

$Z_1$  හා  $Z_2$  එක එකක්  $r(\cos\theta + i\sin\theta)$  ආකාරයෙන් ප්‍රකාශ කරන්න. මෙහි  $r > 0$  සහ  $0 < \theta < \pi$  වේ.

$\cos \frac{5\pi}{12} = \frac{1}{4}(\sqrt{6} - \sqrt{2})$  බව අපෝහනය කරන්න.

(b).  $R$  යනු ආර්ගන්ඩ් සටහනෙහි,  $0 \leq \text{Im}Z \leq \frac{\sqrt{3}}{2}$  සහ  $|Z - 2| \leq 1$  අවශ්‍යතා සපුරාලන  $Z$  සංකීර්ණ සංඛ්‍යා නිරූපණය කරන ලකෂ්‍යවලින් සමන්විත පෙදෙස යැයි ගනිමු.  $R$  පෙදෙස අඳුරු කර,  $Z$  නිරූපණය කරන ලකෂ්‍යය  $R$  පෙදෙස පුරා විචලනය වන විට  $Z$  හි ප්‍රධාන විස්තාරය 'Arg  $Z$ ' විශාලතම වන පරිදි  $Z$  සංකීර්ණ සංඛ්‍යාව සොයන්න.

05(a).  $y = (1 + 4x^2)\tan^{-1}(2x)$  ලෙස ගනිමු.

i.  $(1 + 4x^2) \frac{dy}{dx} - 8xy = 2(1 + 4x^2)$  සහ

ii.  $(1 + 4x^2) \frac{d^2y}{dx^2} - 8y = 16x$

බව පෙන්වන්න.

$\left( \frac{d^3y}{dx^3} \right)_{x=0}$  සොයන්න.

(b). සංචාන්ත සෘජු වෘත්තාකාර සිලින්ඩරයක්, එහි පරිමාව  $1024\pi \text{ cm}^3$  වන පරිදි සැදිය යුතුව ඇත. එහි මුලු පෘෂ්ඨ වර්ගඵලය අවමයක් කරනු ලබන සිලින්ඩරයේ අරය සොයන්න.

07)(a). සුදුසු ආදේශයක් යෙදීමෙන්,

$$\int_0^{\frac{\pi}{2}} \frac{dx}{3+2\cos x + \sin x} \text{ අනුකලය අගයන්න.}$$

(b). කොටස් වශයෙන් අනුකලනය භාවිතයෙන්  $\int e^{4x} \sin 3x \, dx$  සොයන්න.

(c). හින්ත භාග භාවිතයෙන්  $\int \frac{dx}{x^3+1}$  සොයන්න.

07)  $px + qy + r = 0$  සරල රේඛා අනුබද්ධයෙන්  $(x_1, y_1)$  ලක්ෂ්‍යයෙහි ප්‍රතිබිම්භයේ ඛණ්ඩාංක  $(x_1 - p\lambda, y_1 - q\lambda)$  ආකාරයෙන් ප්‍රකාශ කරන්න. මෙහි  $\lambda$  යනු නිර්ණය කළයුතු නියතයක් වෙයි. එනමින්  $px + qy + r = 0$  සරල රේඛාව අනුබද්ධයෙන්  $lx + my + n = 0$  රේඛාවේ ප්‍රතිබිම්භය සොයන්න.

ABCD රොම්බසයෙහි AB පාදයේ සහ AC විකර්ණයේ සමීකරණ පිළිවෙලින්  $3x - y + 6 = 0$  සහ  $x - y + 8 = 0$  වෙයි. B ශීර්ෂයෙහි ඛණ්ඩාංක  $(3, 15)$  වෙයි. A, C සහ D හි ඛණ්ඩාංක ප්‍රකාශිත ලෙස නොසොයා, රොම්බසයෙහි ඉතිරි පාද තුනේ සමීකරණ සොයන්න.

08).  $(x_0, y_0)$  භාහිර ලක්ෂ්‍යයේ සිට  $x^2 + y^2 = a^2$  වෘත්තයට ඇඳි ස්පර්ශක වල ස්පර්ශ ජායායේ සමීකරණය ලබා ගන්න.

$(1, 1)$ ,  $(-1, 0)$  ලක්ෂ්‍යය හරහා යන වෘත්තයක්  $S \equiv x^2 + y^2 - a^2 = 0$  වෘත්තය P හා Q ප්‍රභින්න ලක්ෂ්‍යය දෙකකදී ඡේදනය කරයි.  $S = 0$  වෘත්තයට P සහ Q දී ඇඳි ස්පර්ශකය R දී හමුවේ. R ලක්ෂ්‍යය  $(2a^2 - 3)x + (a^2 - 1)y - a^2 = 0$  රේඛාව මත පිහිටි බව පෙන්වන්න.

09)(a). (i).  $\sin 3\theta = \cos 2\theta$  සමීකරණය විසඳීමෙන්  $\sin 18^\circ = \frac{\sqrt{5}-1}{4}$  බව පෙන්වන්න.

(ii).  $\frac{\pi}{4} = 2\tan^{-1}\frac{1}{3} + \tan^{-1}\frac{1}{7}$  සහ

$$\tan^{-1}\frac{1}{3} = \tan^{-1}\frac{1}{7} + \tan^{-1}\frac{2}{11} \text{ බව පෙන්වන්න.}$$

$$\frac{\pi}{4} = 2\tan^{-1}\frac{2}{11} + 3\tan^{-1}\frac{1}{7} \text{ බව අපෝහනය කරන්න.}$$

(b). සයින නීතිය ප්‍රකාශ කර කොසයින නීතිය අපෝහනය කරන්න.

ABC ත්‍රිකෝණයක සුපුරුදු අංකනයෙන්,  $\frac{b+c}{5} = \frac{c+a}{6} = \frac{a+b}{7}$  බව දී ඇත.

i.  $\frac{\sin A}{4} = \frac{\sin B}{3} = \frac{\sin C}{2}$

ii.

iii.  $\frac{\cos A}{-1} = \frac{4 \cos B}{11} = \frac{2 \cos C}{7}$  බව පෙන්වන්න.